

MERKEZİ KAYIT KURULUŞU A.Ş.

MERKEZİ KAYIT KURULUŞU

A.Ő.

- Kaydi Sistemi kurup geçiőe hazırlamak ve iőletmek
- Yatırımcıları Koruma Fonunu Yönetmek

MKK'nın Yatırımcıları Koruma Fonu Yönetim Faaliyetleri

- 16.8.2002 Karon MD Tedrici Tasfiye
- 29/11/2002 Aks Menku Değerler Fondan Ödeme işlemleri
- 13 Mart 2003 Data MD Tedrici Tasfiye
- Fon Yönetimi
- Aidat Tahsili
- İPC Dava ve Takipleri
- TT Aracı Kurumların Borç Alacak ve Muvvazaa davaları
- TT Aracı Kurumların Merkez ve Şubelerini Devralma/Tahliye
- Alacaklı/malvarlığı Tespiti (çift Kayıt sorunu)
- Yatırımcı/mağdur ilişkileri
- Tasfiye ve Satış işlemleri
- Yeni mevzuat yaratma ve uygulama sorunları

YKF adına MKK: TEDRİCİ TASFİYE İŞLEMLERİ

- **TEDRİCİ TASFİYESİ DEVAM EDEN ARACI KURUMLAR:**
  - **KARON MENKUL KIYMETLER A.Ş.**
    - TOPLAM 3 KİŞİYE FON'DAN 18.709.633.814.TL AVANS ÖDEMESİ YAPILDI.
    - ARACI KURUMUN MALVARLIĞI NAKDE ÇEVİRİLEREK YAPILAN ÖDEMELER SONUCUNDA TEDRİCİ TASFİYE KAPSAMINDA BORCU KALMADI.
  - **DATA MENKUL KIYMETLER TİCARETİ A.Ş.**
    - TOPLAM 860 KİŞİYE FON'DAN 3.761.922.759.901.TL AVANS ÖDEMESİ YAPILDI. YAPILAN AVANS ÖDEMELERİ SONUCUNDA 770 YATIRIMCININ ALACAĞININ TAMAMI KARŞILANDI. YAPILAN BU ÖDEME ARACI KURUMUN TEDRİCİ TASFİYE KAPSAMINDAKİ YÜKÜMLÜLÜKLERİNİN %60'INA TEKABÜL ETMEKTEDİR.
    - ARACI KURUMUN MALVARLIĞININ NAKDE ÇEVİRİLMESİNİ MÜTEAKİP DÜZENLENEN 1. ÖDEME CETVELİ ÇERÇEVESİNDE 780 MİLYAR TL'LİK İLAVE ÖDEME YAPILDI. ARACI KURUMUN MALVARLIĞININ NAKDE ÇEVİRİLMESİNE İLİŞKİN İŞLEMLER DEVAM ETMEKTEDİR.
- **İFLAS NEDENİYLE FONDAN YAPILAN AVANS ÖDEMELERİ**
  - **AKS MENKUL KIYMETLER A.Ş. (Devam Etmekte)**
    - TOPLAM 156 KİŞİYE FON'DAN 1.353.096.037.657.TL AVANS ÖDEMESİ YAPILDI.
- **YAPILAN BÜTÜN ÖDEMELERİN TOPLAMI**
5.133.728.431.372.TL'DİR.

YATIRIMCILARI KORUMA FONUNA İLİŞKİN MKK DÜZENLEMELERİ

- TEDRİCİ TASFİYE USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK.
- YATIRIMCILARI KORUMA FONU MUHASEBE YÖNERGESİ.
- YATIRIMCILARI KORUMA FONU HARCAMA YÖNERGESİ.
- ARACI KURUMLARIN TEDRİCEN TASFİYELERİNDE SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI DIŞINDA KALAN MENKUL VE GAYRİMENKULLERİN SATIŞ ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK.
- YATIRIMCILARI KORUMA FONU TARAFINDAN 6183 SAYILI AMME ALACAKLARININ TAHSİL USULÜ HAKKINDA KANUNA GÖRE KULLANILACAK YETKİLERİN USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNERGE.

FON GELİRLERİ

FON'UN MEVZUATTA TANIMLANAN GÖREVLERİNİ YERİNE GETİRMEK ÜZERE KULLANILAN BAŞLANGIÇ VARLIĞI 10 TRİLYON TL'DİR. (İMKB TARAFINDAN 2001 YILI İÇİNDE FON HESABINA YATIRILMIŞTIR). FON'UN DİĞER GELİR KAYNAKLARI AŞAĞIDA BELİRTİLMİŞTİR.

- **ARACI KURULUŞLARIN YATIRACAĞI YILLIK ÖDENTİLER**
- **KURUL VE MENKUL KIYMETLERİN İŞLEM GÖRDÜĞÜ BORSALAR İLE BİRLİK TARAFINDAN VERİLEN İDARİ PARA CEZALARI**
- **FON VARLIĞININ GETİRİSİ**
- **DİĞER GELİRLER**

FON GELİR DAĞILIMI 2002-2003

GELİR UNSURLARI	2002 GELİRLERİ	01.01.2003-27.10.2003 DÖNEMİ GELİRLERİ
YILLIK ÖDENTİLER	2,078,375,334,969	2,488,007,818,324
KURULCA VERİLEN İDARİ PARA CEZALARI	1,555,826,164,795	907,279,568,573
BORSACA VERİLEN İDARİ PARA CEZALARI	146,753,679,600	13,230,242,400
BİRLİKÇE VERİLEN İDARİ PARA CEZALARI	29,509,000,000	19,548,944,000
FAİZ GELİRLERİ	11,365,972,985,737	13,973,138,919,830
TOPLAM	15,176,437,165,101	17,401,205,493,127

İÇ MEVZUAT DÜZENLEMELERİ

■ YKF

- 6183 AATUHK UYGULAMA YÖNERGESİ
- MUHASEBE YÖNERGESİ
- TT SATIŞ ESASLARI HK YÖNETMELİK
- HARCAMA YÖNERGESİ
- TT HK YÖNETMELİK DEĞİŞİKLİK ÖNERİLERİ

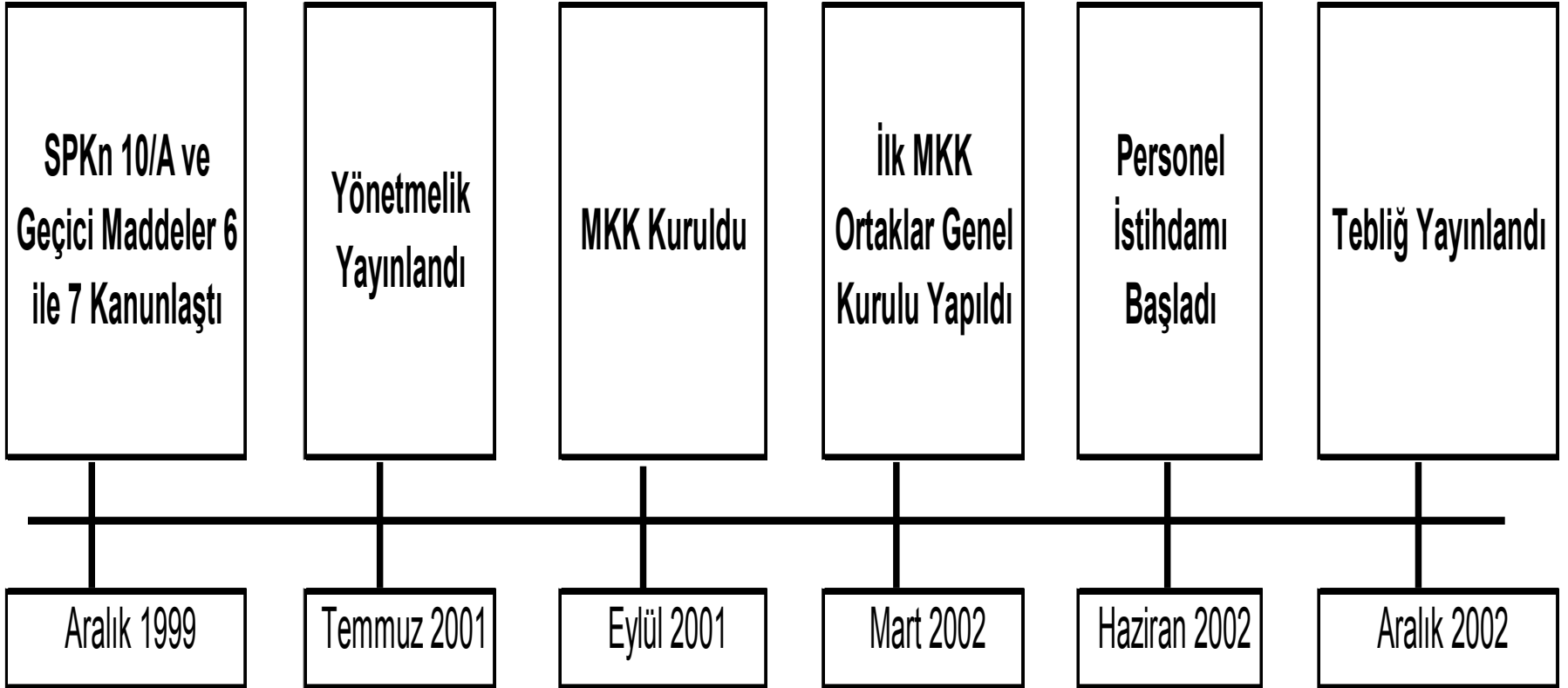

İÇ/DIŞ MEVZUAT DÜZENLEMELERİ

■ MKK

- PERSONEL YÖNETMELİĞİ
- TEŞKİLAT VE GÖREV ESALARI HK YÖNETMELİK
- SATINALMA YÖNETMELİĞİ
- SAĞLIK YÖNETMELİĞİ
- YOLLUK YÖNETMELİĞİ
- HABERLEŞME YÖNETMELİĞİ
- MUHASEBE VE KAYIT SİSTEMİ KURULUMU
- MKK ÜYELİK ESASLARI HK YÖNETMELİK

KAYDI SİSTEM: GEÇMİŞ

NEDEN MERKEZİ

SAKLAMA/KAYDİLEŞTİRME? (1)

- Tüm piyasa aktörleri için daha düşük risk ve maliyet:
  - Bir sertifikanın basım maliyeti ihraç büyüklüğüne göre 0.5 - 4 \$ arasındadır.
  - Takasbank'ın yürüttüğü fiziki merkezi saklama risk ve maliyetlerini düşürmek,
  - Personel, saklama, sigorta ve borçlanma/ödünç maliyetlerinden tasarruf,
  - Sermaye artırımını, faiz ve itfaları yeniden yatırım planlarına işlerlik, temettü ödemeleri ve mali yatırımcılarla ilişki ve iletişimlerde zaman ve maliyet avantajı;
  - Sıfır sahte/kayıp/çalınma riski maliyeti,

NEDEN MERKEZİ SAKLAMA/KAYDİLEŞTİRME? (2)

- Daha kısa, etkin ve hızlı takas süreci,
- İkincil piyasa işlem miktarlarındaki artış nedeniyle takas ve saklamaya ilişkin operasyonel zorlukların azalması,
- İhraççı –yatırımcı ilişkilerinde etkinlik, ihraççılar için yatırımcılarını tanıma ve yatırımcı ilişkilerini yönetme fırsatı
- Mali kurum suistimallerini teşhis imkanı ve sistemik riski azaltma,
- Uluslararası entegrasyonu kolaylaştırma,
- Herkesin kazandığı bir mekanizma,
- Endüstri standardı.

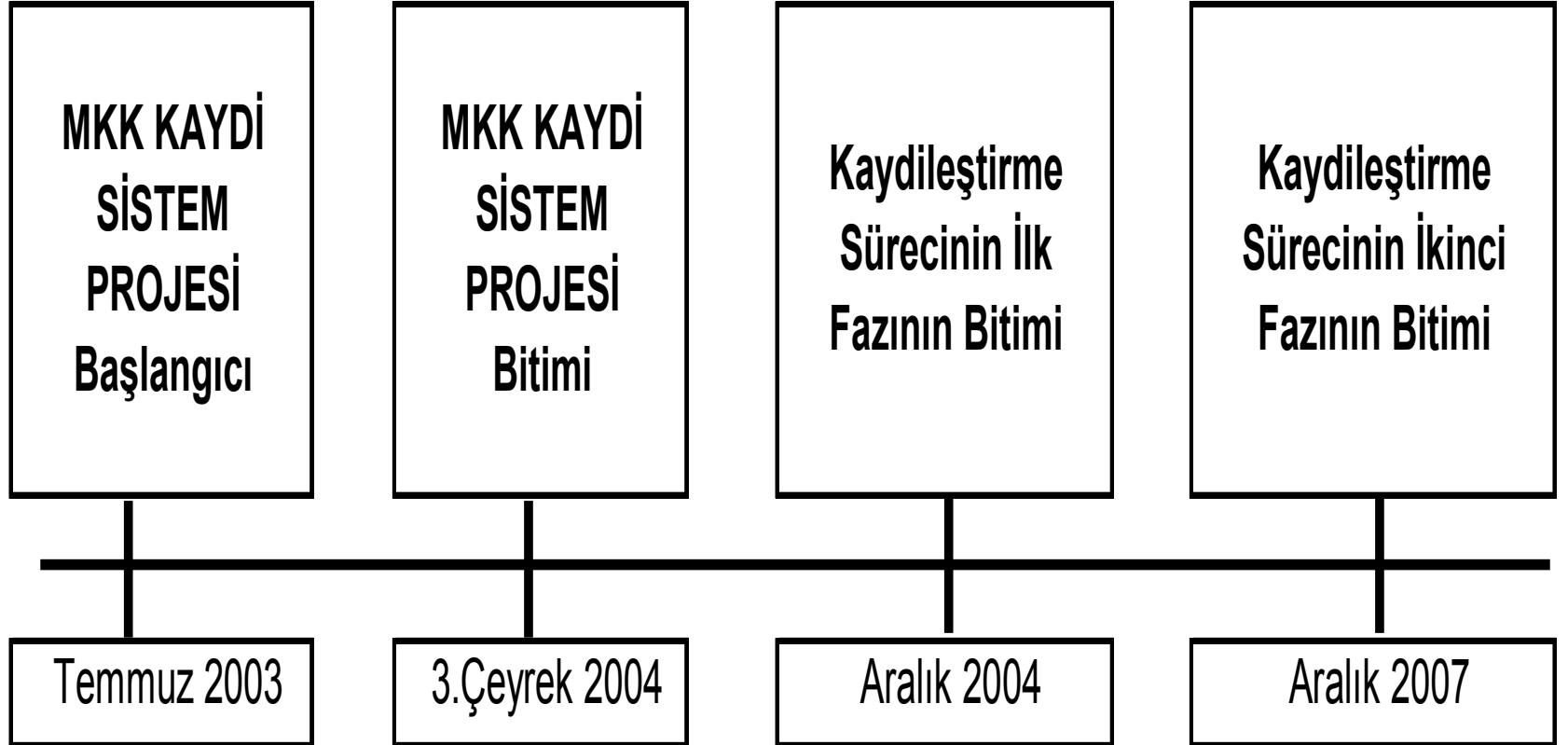
SPKn ve KAYDI SİSTEM

- **Sermaye Piyasası Araçlarının Kaydileştirilmesi**
- Madde 10/A - (Ek: 4487 - 15.12.1999) Sermaye piyasası araçları ve bunlara ilişkin haklar; özel hukuk tüzel kişiliğini haiz bir Merkezi Kayıt Kuruluşu tarafından kayden izlenir. Bu Kuruluş, Kurulun gözetim ve denetimi altındadır. Merkezi Kayıt Kuruluşunun kuruluş, faaliyet, çalışma ve denetim esasları Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir yönetmelikte belirlenir.
- Kayıtlar, Merkezi Kayıt Kuruluşu tarafından, **bilgisayar ortamında, ihraççılar, aracı kuruluşlar ve hak sahipleri itibariyle tutulur.** Kayıt edilen haklar bu Kanunun 7 nci maddesi uyarınca senede bağlanmaz. Sermaye piyasası araçlarının nama veya hamiline yazılı hesaplarda kayıt esasları ile kayıtların nasıl tutulacağı ve kayıtların tutulmasında yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esaslar Kurulca bir tebliğ ile belirlenir.
- **Kayden izlenen sermaye piyasası araçları üzerindeki hakların üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilmesinde, Merkezi Kayıt Kuruluşuna yapılan bildirim tarihi esas alınır.**
- Kurul bu madde kapsamında kaydı tutulacak hakları, bu hakların bağlı olduğu sermaye piyasası araçlarını, türleri ve ihraççıları itibariyle belirleyebilir.
- Payların devrinin, Türk Ticaret Kanunu'nun 417 nci maddesi çerçevesinde ortaklıklar tarafından pay defterine kaydında, ilgililerin başvurusuna gerek kalmaksızın Merkezi Kayıt Kuruluşu nezdinde ihraççılar itibariyle tutulan kayıtlar esas alınır.
- Merkezi Kayıt Kuruluşu, ihraççılar ve aracı kuruluşlar, kendi tuttukları kayıtların yanlış tutulmasından dolayı hak sahiplerinin uğrayacağı zararlardan kusurları oranında sorumludur.
- Merkezi Kayıt Kuruluşunun personeli hakkında, Kanunun 25 inci maddesi hükmü uygulanır.

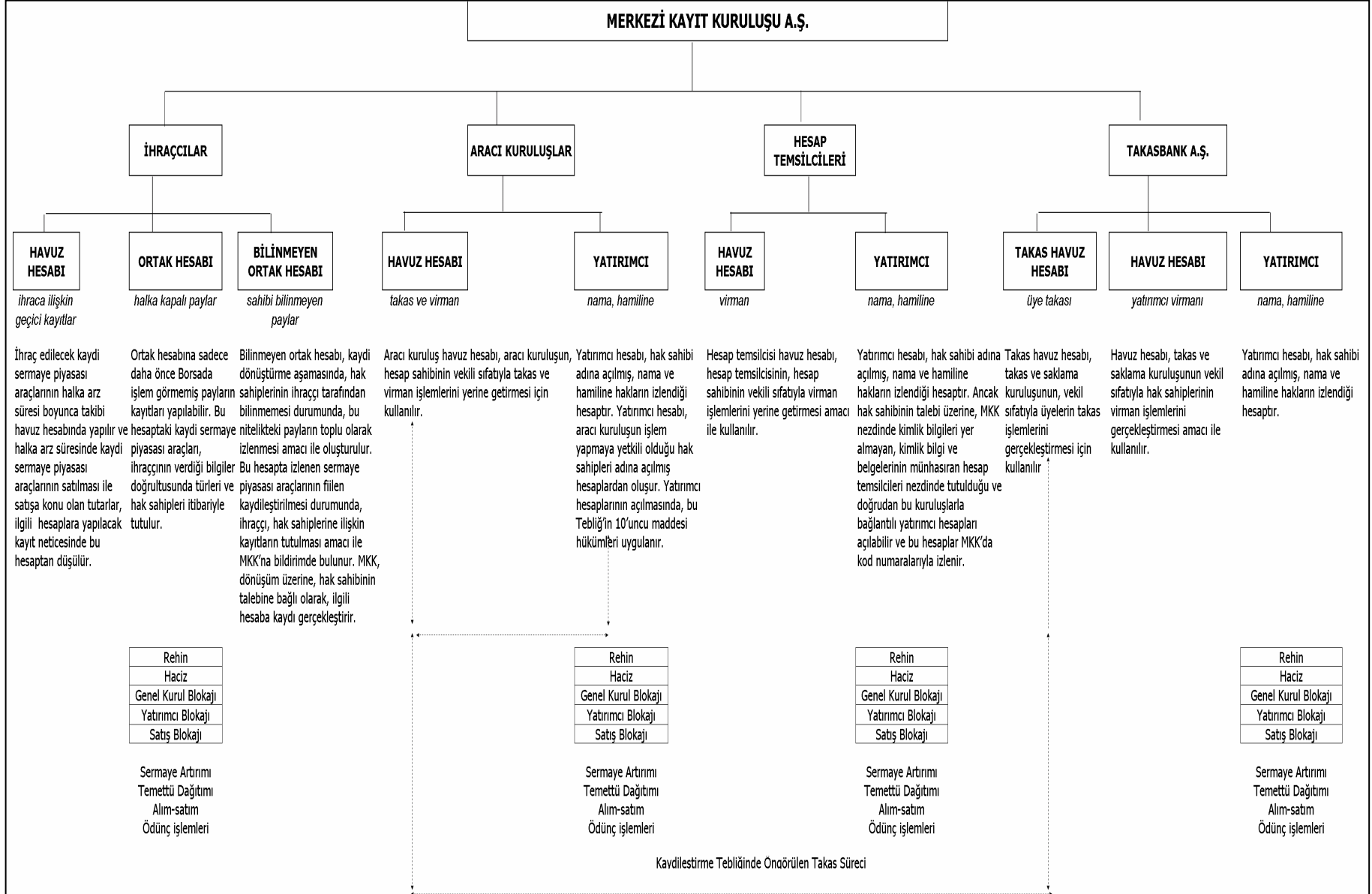
KAYDİLEŞTİRME SÜRECİ

- SPKn'nun Geçici 6. maddesi uyarınca MKK'nın faaliyete geçtiği 26.09.2001 tarihini izleyen 3. yılın (**31.12.2004**) sonuna kadar yapılan ihraçlarda hak sahipleri ihraççılardan fiziken senet bastırılmasını talep edebileceklerdir.
- 01.01.2005 tarihinden itibaren **31.12.2007** tarihine kadar yapılan ihraçlarda ve sermaye artırımlarında hak sahiplerine sadece kaydi pay verilecektir.
- 01.01.2008 tarihinden itibaren teslim edilmeyen sermaye piyasası araçları, bu tarihten sonra borsada işlem göremeyecek, aracı kurumlarca alım satımına aracılık edilemeyecek ve katılma belgelerinin geri alımı yapılamayacak. Bu senetlere bağlı malî haklar, MKK'da kayden izlenecek ve senetlerini teslim etmeleri halinde hak sahiplerinin hesaplarına aktarılacak; yönetime ilişkin haklar ise MKK tarafından kullanılacak.
- Hangi Menkul Kıymetin Kaydileşeceğine **SPK karar verecektir**. 2004 tarihinden önce ve sonra mevzuat çerçevesinde her an SPK tarafından kaydileştirme kararının alınması mümkündür. Halen MKK'nın operasyonel olarak hazır olmasını beklemektedir.
- Dünya Bankası mali sektör uyum kredisi kapsamında kaydileşme için sürenin daha öne çekilmesini önermektedir.

GELECEK

FAALİYETLERİNE BAZ OLUŞTURAN ÜYELİK ve HESAP YAPTI

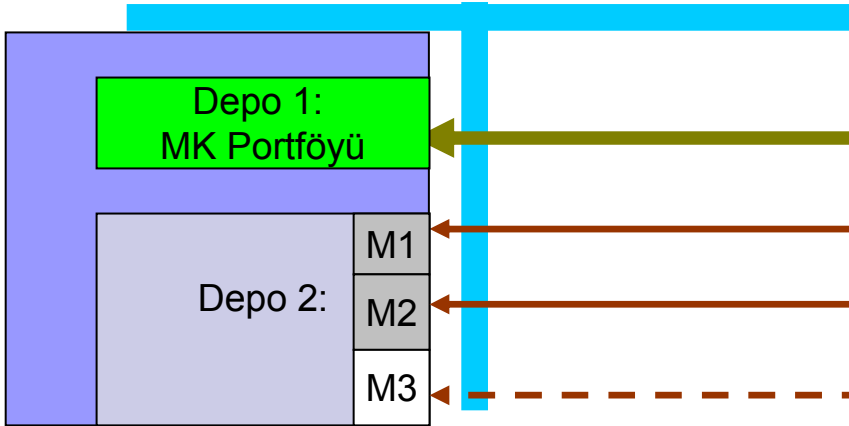

KAYD-e© SİSTEM ve e-MKK© : WEB TABANLI KAYDI SAKLAMA

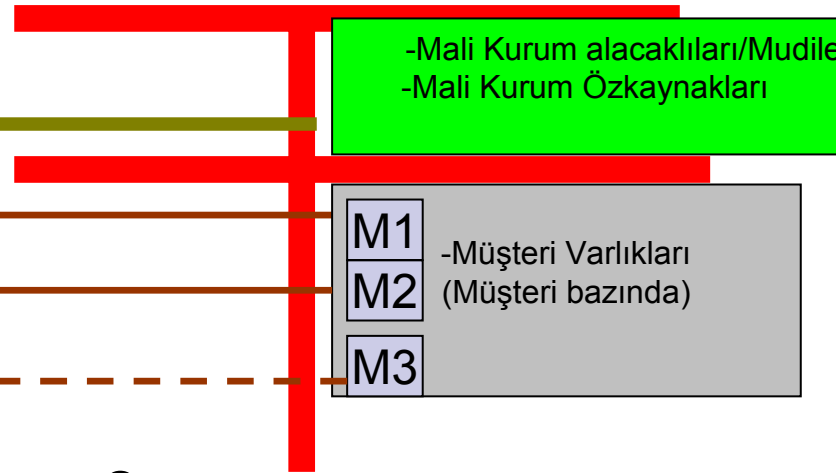
- **KAYD-e© SİSTEM** (Misyon Kaynaklı)
  - **Klasik Yatırımcı, Aracı kuruluş ve İhraççı Bazında Kaydi Menkul Kıymet Saklama İşlevi:** Alo-MKK ve WEB tabanlı Hak Sahibi Bazında Saklama projesi sonucunda işlemlerin ve raporlamanın web tabanına oturtulması,
- **e-MKK©** (Vizyon Kaynaklı)
  - MKK'nın misyon ve vizyonuna uygun olarak üye bazında projeler yanında, **yatırımcı bazında projelere** geçiş yapılması
  - İhraççı-Yatırımcı ilişkilerinin geliştirilmesi
  - Güvenli bir saklama sistemi

KAYITLARI SAĞLIKSIZ MALİ KURUM RİSKİNİN SAKLAMA SONUÇLARI

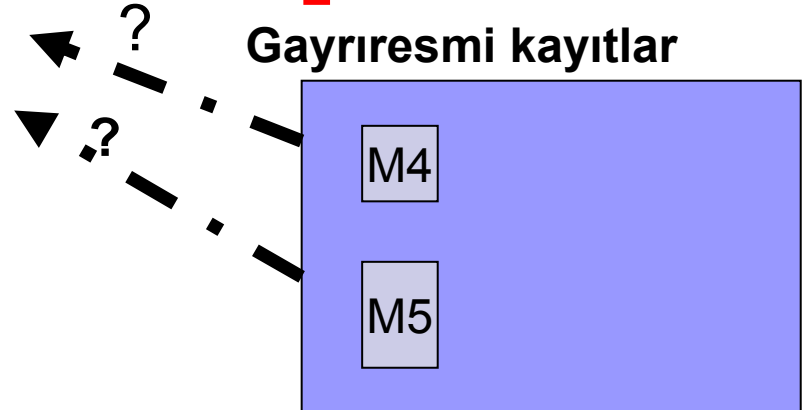
MERKEZİ BİR KAYIT KURULUŞUNDA
MALİ KURUM DEPOSU (DEPO HESABI)

MALİ KURUM KAYITLARI

Gayriresmi kayıtlar

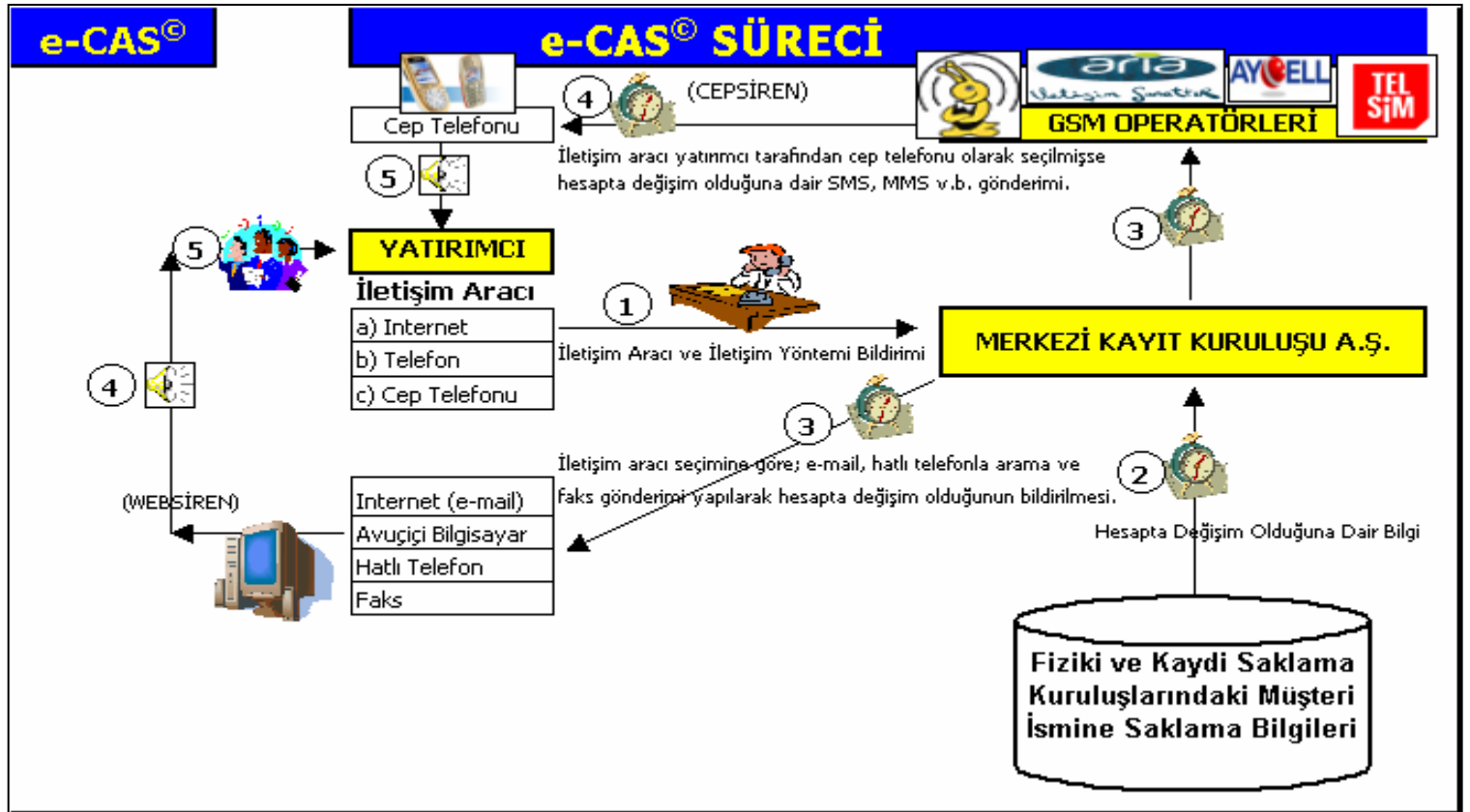

Çözüm:
**ÇAPRAZ KONTROL-
MUTABAKAT**
-YATIRIMCIYA BİLGİ ALMA
BLOKAJ KOYMA HAKKI
-YATIRIMCIYA EKSTRE VB BİLGİ VERME

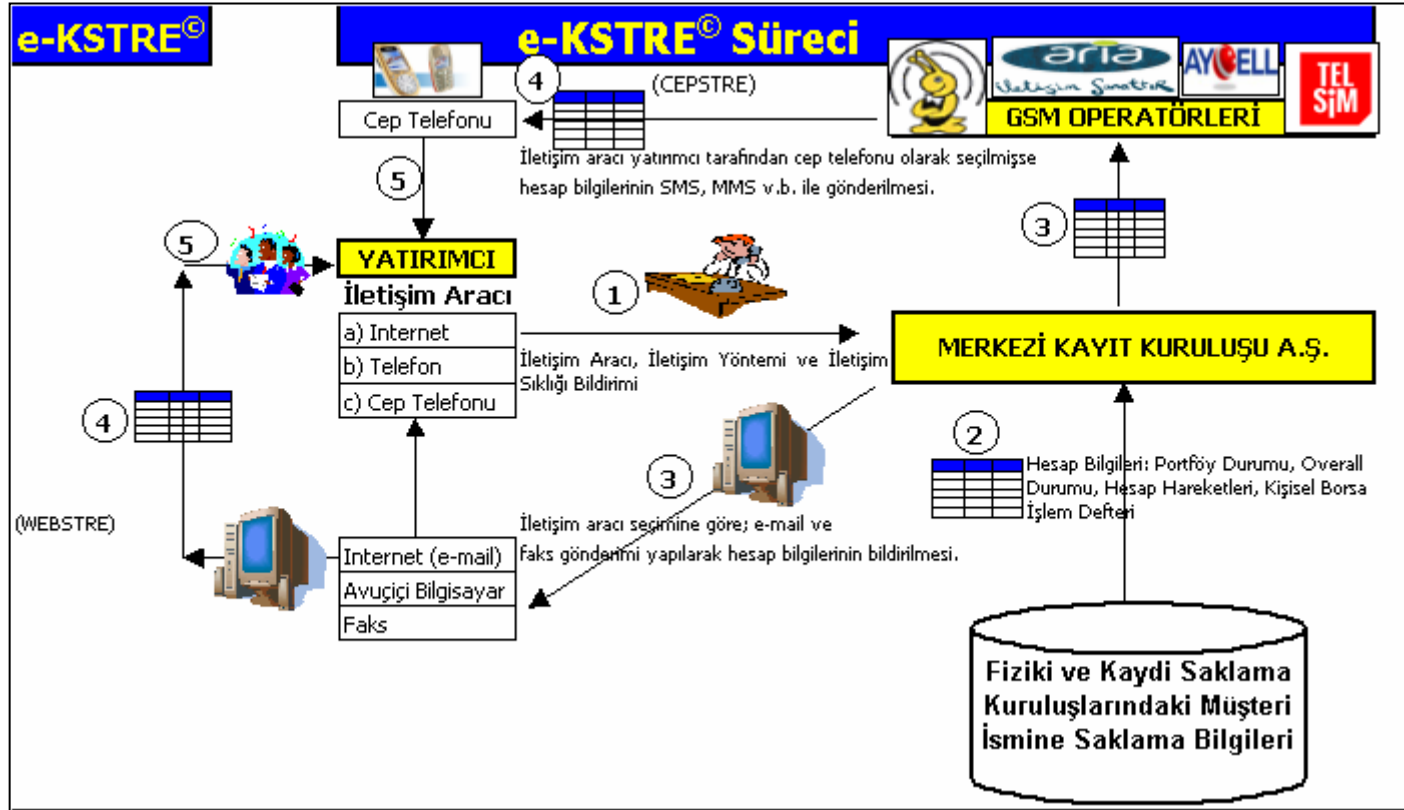
e-MKK© PROJELERİ

- 1) e-CAS© (Electronic Customer Alert System)**
- 2) e-KSTRE© (Electronic Account Statement)**
- 3) e-YÖNET© (Electronic Corporate Governance)**
- 4) e-KURUL© (Electronic General Assembly Service)**
- 5) e-NVESTOR© (Electronic Investor Relationship Management)**
- 6) e-ZLE© (Electronic Market Surveillance)**
- 7) HRN Sistemi (Referanslı virman-Yatırımcı Kontrolünde Virman)**

(1) e-CAS®

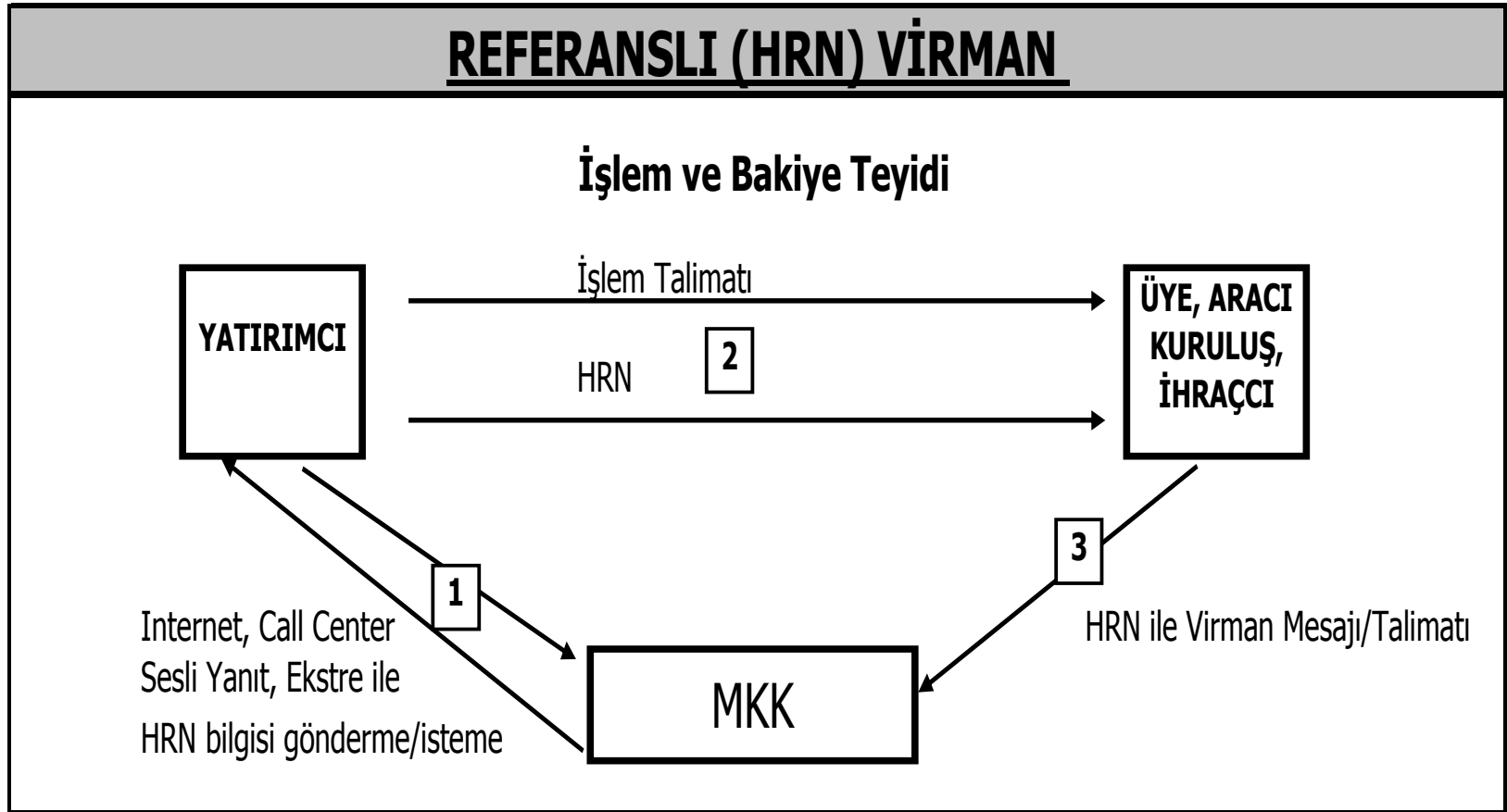

(2) e-KSTRE®

7) Yatırımcı Kontrolünde Virman

REFERANSLI VİRMAN-digital imza

KAYD-e© SİSTEM TEMEL UYGULAMA İLKELERİ (1)

- **Her türlü işlemin üyeler aracılığıyla elektronik ortamda** yapılması ve tüm işlemlerin tüm katılımcılar için uzaktan erişimle yürütülmesi esastır.
- Çoklu para birimi, çoklu dil, esnek hesap yapıları, farklı API'lerle kolay entegrasyon, yüksek derecede ölçeklenebilir, **7/24 kesintisiz hizmet ve yüksek güvenlik standartlarına** sahip
- Hukuki işlemlerde **MERNİS ve Vergi Numaraları**
- Ortak ve yatırımcı **hesap numaralarının belirlenmesinde ve sistemin mesaj altyapısında uluslararası kabul edilmiş kodlama sistemleri** (ISIN, IBAN, BIC ve ISO 15022 gibi)
- **İleri tarihli ve zamanlı (valörlü) işlemler**
- **İşlemlerde elektronik imza ile güvenlik**
- **İlk etapta 2 milyon , 5 yıl için 6-7 milyon yatırımcı üye aracı kuruluşlar ve ihraççılar vasıtasıyla hesap tutmak**

KAYD-e© SİSTEM TEMEL UYGULAMA İLKELERİ

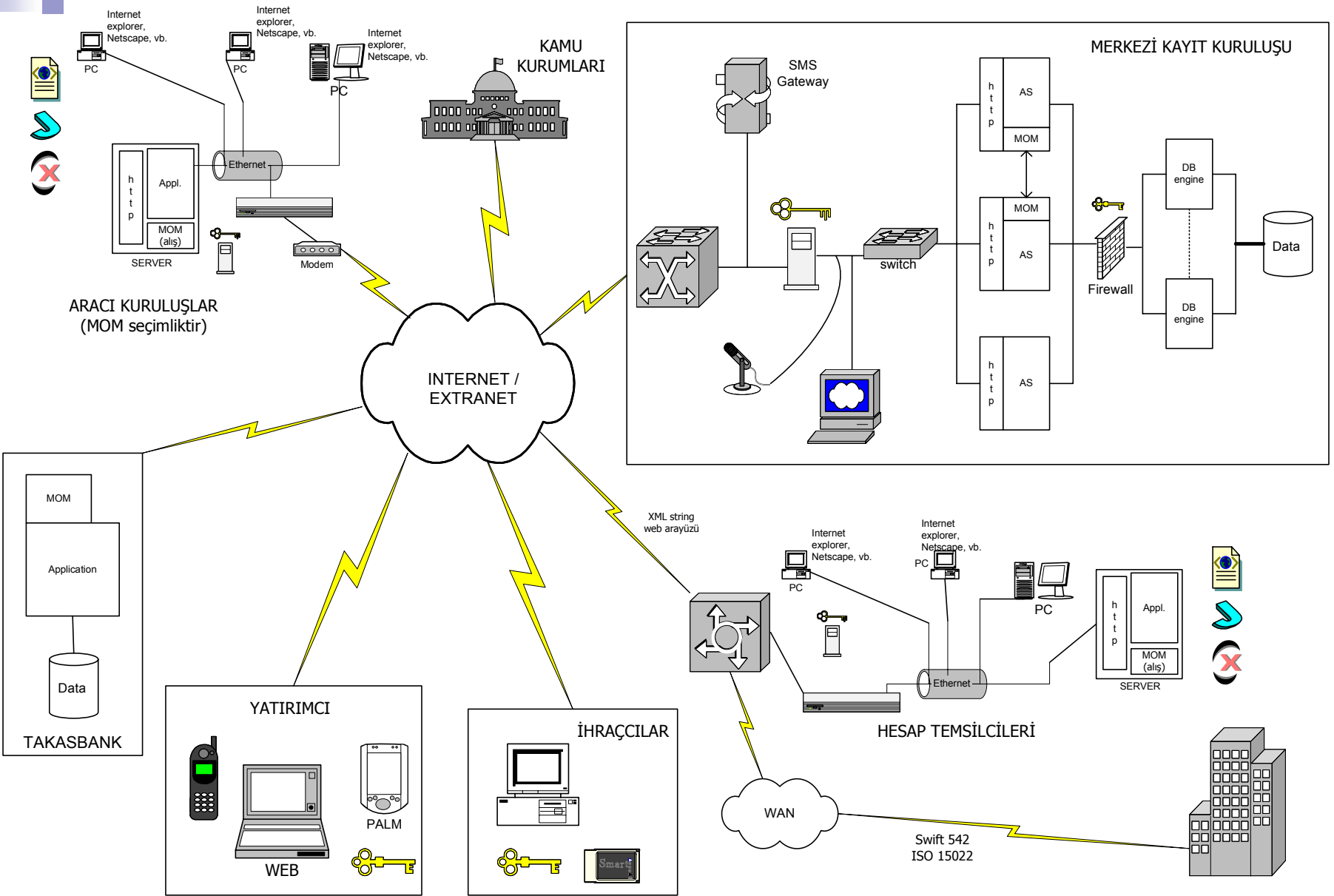
(2)

- Tüm kayıtlar **haksahibi, işlemin kaynağı, kaydın tutulma yeri, işlemi yapan ve işlem türü** bazında
- **Virman işlemleri**; SPK-İMKB Gözetim Projesi talepleri ve üyelerin seçimine bırakılabilecek alternatifler aracılığıyla **müşteri bazında**
- **Yeni işlev, işlem ve araçlar kolaylıkla ve kısa zamanda** sisteme eklenebilecek.
- Tüm katılımcılarla **internet ve mobil iletişim** tabanlı interaktif bağlantılar
- Kurum içi ve kurum dışı gözetim taleplerinden kaynaklanan **hızlı modelleme ve raporlamalar**
- **Veri ambarı/veri madenciliği** uygulamaları
- Kullanıcıların yapısına uygun **farklı erişim ve işlem yöntemleri**

MKK SİSTEMİ: Daha etkin, daha güvenli bir saklama sistemine doğru

- TÜM SERMAYE PİYASASI ARAÇLARINA ELVERİŞLİ BİR SİSTEM
- SADECE ARACI KURULUŞLAR DEĞİL, İHRAÇÇILAR DA ÜYE
- SADECE YATIRIMCININ ARAMASINA DEĞİL, YATIRIMCININ BİLGİLENDİRİLMESİNE DE YER VERİYOR.
- AKTİF GÖZETİME-UZAKTAN GÖZETİME AÇIK
- YKF RİSKLERİNİ YÖNETME İMKANI SAĞLIYOR
- WEB TABANLI: YENİ HİZMETLER/FONKSİYONLAR HIZLA GELİŞTİRİLEBİLİYOR.
- İŞLEM MALİYETLERİ MEVCUT FİZİKİ SİSTEME GÖRE ÖNEMLİ MİKTARDA DÜŞÜRÜYOR.
- STP STANDARTLARINA HAZIR

YABANCI ÜLKE UYGULAMALARI – Özet -

TARİH	ÜLKE	Merkezi Saklama Kuruluşu	Müşteri Bazında	DİBS Dahil	Kaydı
2003	Yunanistan	CSD/ Özel şirket	✓	x	✓
2003	Danimarka	VP /Özel şirket	✓ ve belli müşteriler için toplu hesap	✓	✓
2003	Finlandiya	APK /Özel şirket	✓	✓	✓
2003	EuroClear -Hollanda	NECIPEF /Özel şirket	-	✓	-
2003	EuroClear -Fransa	SICOVAM /Özel şirket	Opsiyonel	✓	✓
2001	İtalya	MONTE TITOLI /Özel şirket	Ayrı / Toplu	✓	✓
2001	Avusturya	OEKB /Özel şirket	Ayrı / Toplu MB için çalışılıyor	✓	Jumbo Sertifika
2003	EuroClear -İngiltere	CREST /Özel şirket	-	✓	✓
2003	İspanya	IBERCLEAR /Özel şirket	Ayrı / Toplu	✓	✓
2002	İsveç	VPC /Özel şirket	✓ ve saklamacılar toplu hesap açabilir	✓	✓
2000	İsviçre	SIS /Özel şirket	Opsiyonel	✓	-
2003	Norveç	VPS /Özel şirket	✓	✓	✓
1998	Macaristan	KELER /Özel şirket	Opsiyonel	✓	Opsiyonel
2003	Estonya	ECSD /Özel şirket	✓	✓	?
2003	Litvanya	LCD /Özel şirket	✓	✓	✓
2003	Letonya	VNS /Özel şirket	✓	✓	✓

YABANCI ÜLKE UYGULAMALARI

TARİH	ÜLKE	Merkezi Saklama Kuruluşu	Müşteri Bazında	DİBS	
				Dahi	Kaydi
2003	ABD	FED/Merkez Bankası	Ayrı/Toplu	✓	DİBS %98 kaydi
2003	ABD	DTCC /Özel şirket	Ayrı/Toplu	✓	Kaydi ve fiziki
2003	Çek Cumhuriyeti	SCP	✓	X	✓

Ayrı: Müşteri varlıkları ile Üye Banka veya aracı kurumun portföyünün ayrı hesaplarda tutulması

Toplu: Müşteri varlıklarının tek bir hesapta toplu olarak tutulması
(Nominee-omnibus account)